

eduCASTELL DE CONCABELLA

CATÀLEG DE VISITES I ACTIVITATS EDUCATIVES PER AL CURS 2015-2016

ORGANITZACIÓ:

CONSELL
COMARCAL
DE LA
SEGARRA

COL·LABORADORS:

servei
educatiu
de la segarra

Castell de Pallargues

castells
de Lleida
Birding
NATURA

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Ocupació

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Visites i activitats educatives al Castell de Concabella

Des del Castell de Concabella us presentem per al curs 2015-2016, **eduCASTELL DE CONCABELLA**, el **catàleg d'activitats educatives dirigides a escolars d'educació infantil i educació primària**. Les nostres propostes volen oferir-vos espais d'aprenentatge recolzats en els objectius curriculars de cada àrea i les activitats s'adapten al nivell educatiu.

El Castell de Concabella és un castell palau de grans dimensions, que conserva nombrosos elements del seu passat medieval. Actualment l'edifici s'ha rehabilitat totalment i s'ha transformat en un equipament social i cultural que acull diversos espais interpretatius: el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió, el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida, l'Espai Pedrolo i forma part dels Espais de Memòria de la Guerra Civil.

El catàleg d'activitats que us presentem se centra en dos d'aquests espais interpretatius: el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió i el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida. Aquesta oferta anirà ampliant-se progressivament a altres espais interpretatius i a nivells educatius superiors (ESO, Batxillerat).

El Centre d'Interpretació dels Castells del Sió ens ofereix un recorregut històric per les terres de frontera de la Marca Hispànica, els castells que s'hi van erigir, la vida social al seu voltant i l'evolució d'aquestes imponents construccions i de les viles murallades. Des de l'edat mitjana fins a l'època moderna i davant del repte actual de la preservació, aquest espai ens brinda les claus per interpretar el paisatge patrimonial al voltant del riu Sió.

El Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida ens permet descobrir el particular paisatge estèpic de les terres de ponent, amb una fauna i una flora sorprenents, úniques i extraordinàriament fràgils, actualment en forta regressió. Coneixerem quines amenaces i oportunitats tenim davant d'aquest patrimoni natural i com podem viure'l amb tots els sentits recorrent-lo a través de diferents itineraris.

La nostra proposta es compon d'activitats dinàmiques, divertides i pensades per treballar tant les competències específiques com les transversals. A continuació, trobareu els diversos tipus d'activitats (visites vehiculades entorn de contes, llegendes i relats, racons, tallers de manualitats, gimcanes, jocs de rol, rutes de descoberta de natura, etc.) des d'on abraçarem múltiples temàtiques curriculars: el coneixement del medi natural, social i cultural, l'àmbit de les llengües, l'educació artística, l'educació física, l'educació per al desenvolupament personal i la ciutadania, etc.

eduCASTELL DE CONCABELLA vol despertar la sensibilitat i fomentar en els nens i nenes el respecte pel patrimoni històric i l'entorn natural dels secans i vol fer del Castell de Concabella una porta oberta a la descoberta, l'experimentació pràctica i el coneixement a través de l'educació.

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 – 973 531 300 (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

Oferta d'activitats

Espai interpretatiu	Activitat	Tipologia	Nivell educatiu	Descripció	Preu
Centre d'Interpretació dels Castells del Sió	<i>Les llavors del senyor del Castell</i>	Visita i racons del món medieval	Educació Infantil	El conte <i>Les llavors del senyor del Castell</i> ens guiarà per la vida d'un poble medieval. Tot seguit, farem un taller de racons en què els més petits podran experimentar els diferents oficis de l'edat mitjana: pagesos, artesans, cavallers, monjos i senyors. En cada espai podran experimentar amb materials, jugar i fer una petita manualitat.	3 €
	<i>El joglar del picarol daurat</i>	Visita i taller: dansa i fang	Educació Infantil	El joglar ens explicarà com viatjava per tot el món explicant contes i llegendes d'aventures que passaven pels pobles i aprendrem a dansar i a cantar cançons medievals. Tot seguit farem un taller en què construirem un castell de fang.	3 €
	<i>Terres de frontera</i>	Visita i gimcana	Educació Primària	Coneixerem com era la frontera, qui hi havia a banda i banda i, per arrodonar-ho, viurem a través del teatre com els cavallers i vassalls juraven fidelitat al senyor. Després sortirem a fer una gimcana en què haurem de superar tots els obstacles fins a aconseguir la bandera del bàndol contrari.	3 €
	<i>El poble medieval</i>	Visita i taller: maqueta	Educació Primària	Descobrirem com era un poble medieval: un castell coronant un turó i al seu voltant carrers i cases emmurallats. Coneixerem els que vivien dins i fora del castell i a què es dedicaven els uns i els altres. Ens farem una idea del paisatge que tenien, què menjaven i com es divertien. Per acabar farem una maqueta d'un poble medieval amb tots els detalls.	3 €
	<i>Bandolers a la vista!</i>	Visita i joc de rol	Educació Primària	La visita ens aportarà un coneixement general de la història i l'evolució dels Castells del Sió, des del seu naixement fins a la seva decadència i, a través de llegendes i relats, coneixerem uns personatges perillosos: els bandolers. Perot Rocaguinarda, el Negre d'Alta-Riba o Bord Sacirera sembraven el terror per la Segarra assaltant i robant. Recrearem l'ambient d'aquella època amb un joc de rol i els nens i nenes en seran els protagonistes. Amb la col·laboració de Camins de Sikarra.	3 €
	<i>Pagesos i senyors</i>	Visita i tallers	Infantil i Primària	A l'edat mitjana, els senyors manaven i els pagesos treballaven: cultivaven la terra, cuidaven els animals, i, damunt, havien de donar als senyors una part de la collita! Jugarem a ser pagesos o senyors i després coneixerem com treballaven els pagesos de la Segarra medieval: quins cereals i llegums sembraven, com feien la farina i el pa. Finalment, podrem veure i experimentar com ho fan els pagesos, fariners i forners d'avui a través d'un taller de cereals. Amb la col·laboració de Sikarra Nostra, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.	3 €
	<i>Els castells de la Segarra</i>	Visita al Castell de Concabella i a un altre castell de la Segarra	Infantil i Primària	Al Centre d'Interpretació dels Castells del Sió farem un viatge guiat per la història medieval d'aquesta contrada i veurem l'evolució dels seus castells per l'època moderna i fins a l'actualitat. Després mirarem i comentarem amb els nens i nenes l'audiovisual sobre la vida als castells. En acabat, anirem a visitar un altre castell de la Segarra: el castell de les Pallargues, el de les Sitges, el de Florejacs o el de Vicfred o bé podrem visitar la vila closa de Montfalcó Murallat. Amb la col·laboració del Castell de les Pallargues, Camins de Sikarra i Castells de Lleida.	7 €

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 – 973 531 300 (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

Oferta d'activitats

Espai Interpretatiu	Activitat	Tipologia	Nivell educatiu	Descripció	Preu
Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida	<i>El Piu no sap volar</i>	Visita i taller d'ocells	Infantil i Primària	El Piu és una cria de sisó que té por de volar; l'ajudarem a aprendre'n! Coneixerem a partir del conte que hi ha molts tipus d'ocells depenent de l'entorn on ens trobem. Després farem un taller d'ocells en què descobrirem els colors, les mides i els cants de quatre ocells molt especials que viuen als secans: El sisó, el xoriguer petit, l'esperver cendrós i el gaig blau.	3 €
	<i>L'Arutan vol tornar a casa</i>	Visita i taller sensorial de natura	Infantil i Primària	L'Arutan és un nen que ha perdut la memòria i no sap tornar a casa. L'ajudarem a recordar! Descobrirem a partir del conte, els diferents elements de la natura que podem trobar als paisatges dels secans i per què és important protegir-los. A continuació farem un taller sensorial per descobrir a través del tacte els elements que hem treballat i, finalment, farem un mural collage del paisatge entre totes i tots.	3 €
	<i>Projecte de les caixes niu</i>	Visita i taller + visites seguiment	Primària	Visitarem el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida, on coneixerem de prop la riquesa natural d'aquest paisatge únic. Després construirem nosaltres mateixos les caixes niu per a les mallerengues i les anirem a penjar als arbres. Aque les caixes son una gran ajuda perquè judarem moltíssim a que puguin reproduir-se en aquests paratges. Per poder-ho veure de prop podrem fer-ne el seguiment per veure com nien i crien aquests ocells a través de tres visites més, dins el projecte NIUS de l'Institut Català d'Ornitologia. Amb la col·laboració de Sikarra Nostra, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.	5 € + 6 €
	<i>Tallers de manualitats i natura</i>	Visita i taller de manualitats	Infantil i Primària	Descobrirem el paisatge dels secans i els seus habitants. Ens els mirarem amb uns altres ulls, els compararem amb altres paisatges que coneixem i, a través del joc aprendrem a identificar els animals i les plantes que hi viuen i veurem com podem ajudar a protegir-los. Tot seguit, podrem escollir un taller de manualitats i natura per aprendre a estimar encara més la bellesa dels secans i del nostre entorn: les pedres viatgeres, mòbil dels ocells, mural collage, el paisatge dins d'una caps a i aquarel·la. Amb la col·laboració de Birding Natura.	3 €
	<i>Rutes de descobriment de la natura</i>	Visita i ruta de natura	Infantil i Primària	Al Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida coneixerem per què són tan especials aquests paisatges: els habiten uns ocells únics! Descobrirem quins son. Aprendre que la natura és fràgil i que les persones podem fer moltes coses per protegir-la. Farem una excursió per l'entorn del Castell de Concabella, per les ribes del riu Sió i, pas a pas, amb tots els sentits, anirem descobrint els secrets naturals dels secans de Lleida. Cada època de l'any ens regalarà un descobriment diferent i únic. Amb la col·laboració de Sikarra Nostra, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.	3 €

Totes les activitats del catàleg s'adaptaran tant en contingut com en metodologia al nivell de cada cicle educatiu

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 – 973 531 300 (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

LES LLAVORS DEL SENYOR DEL CASTELL

Visita i racons del món medieval

Descobriu el conte **Les llavors del senyor del Castell**, que ens guiarà per la vida d'un poble medieval. Tot seguit, farem un taller de racons en què els més petits podran experimentar els diferents oficis de l'edat mitjana.

Objectius

- * Desenvolupar la **significació i la funció simbòlica**: A través del conte introduïrem els més petits en la noció de passat i de societat medieval, unes realitats absents que mirarem amb la imaginació.
- * Experimentació lliure i guiada de la **curiositat i la iniciativa**: Descobrir i interpretar els diferents oficis medievals a través de materials i objectes que poden explorar sensorialment i amb els quals poden experimentar la seva transformació i construir significats al seu voltant.
- * Desenvolupament de les **capacitats motrius, de percepció i creatives**: A través de la manipulació d'objectes treballarem la coordinació mà, ull i boca i desenvoluparem la creativitat fent manualitats.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió, on introduïrem **la noció d'història i de passat llunyà a través del conte**. Farem un breu retrat de la **societat medieval i els seus oficis**. Posteriorment, anirem a l'espai educatiu del Castell, on farem un **taller de racons** en què els nens podran anar passant per diferents espais ambientats segons els oficis i els estrats socials de l'edat mitjana: pagesos, artesans, cavallers, monjos i senyors. En cada espai podran experimentar amb materials, jugar i fer una petita manualitat.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

EL JOGLAR DEL PICAROL DAURAT

Visita i tallers: dansa medieval i el castell de fang

Descobreix el conte del **joglar del picarol daurat**. El joglar ens explicarà com viatjava per tot el món explicant contes i llegendes d'aventures que passaven pels pobles i aprendrem a dansar i a cantar cançons medievals. Tot seguit, farem un taller en què construirem un castell de fang.

Objectius

- * Desenvolupar la **significació i la funció simbòlica**: A través del conte introduïrem els més petits en la noció de passat i de societat medieval, unes realitats absents que podem imaginar.
- * Acostar-nos al **llenguatge musical i corporal**: Treballarem les capacitats expressives i creatives a través de la dansa, la cançó i la veu.
- * Desenvolupament de les **capacitats motrius, de percepció i creatives**: A través de l'observació de models i de la manipulació del fang treballarem l'expressió plàstica del volum, la coordinació mà i ull i la interpretació a través dels objectes i la imaginació.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió, introduïrem la **noció d'història i de passat llunyà a través del conte**. Farem un breu retrat de la vida al castell i de l'ofici de joglar. Posteriorment, anirem a l'espai educatiu, on participarem en un taller de cançó i dansa medieval i després en un fang, on representarem una fortificació amb els seus elements més significatius (torre, espitlleres i merlets). Si les condicions meteorològiques ho permeten, l'activitat musical es durà a terme al pati i farem una volta per l'exterior del castell per observar-ne els elements més representatius.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

TERRES DE FRONTERA

Visita teatralitzada i gimcana

*A la frontera de la Marca Hispànica, entre sarrains i cristians, van alçar-se els imponents castells que vesteixen el paisatge de la Segarra. Coneixerem com era la frontera, qui hi havia a banda i banda i, per arrodonir-ho viurem a través del teatre com els **cavallers i els vassalls juraven fidelitat al senyor**. Després sortirem a fer una **gimcana** en què haurem de superar tots els obstacles a fins aconseguir la bandera del bàndol contrari.*

Objectius

- * Identificar el concepte de frontera, ubicar-lo en el naixement dels comtats catalans i la Marca Hispànica, per una banda, i en l'existència de les taifes andalusines dins el califat, per l'altra.
- * Comprendre els trets definitoris del feudalisme com a sistema d'organització social, polític i econòmic al voltant del castell.
- * Conèixer l'evolució dels castells des dels seus inicis fins a l'època actual en relació amb la seva funció en cada moment històric.
- * Fomentar el gust per la lectura a través de relats, poemes, dramatitzacions, entre d'altres.
- * Representar i evocar aspectes de la realitat viscuda, coneguda o imaginada i expressar-los mitjançant les possibilitats simbòliques que els ofereix el joc i altres formes de representació participant en dinàmiques de grup.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers l'espai interpretatiu.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió, on explicarem la història d'aquestes terres. Començarem parlant de la línia del temps i l'època medieval i ens centrarem en formar una **imatge mental de la frontera**, punt de partida d'aquest període, i explicarem, com amb les conquestes es van anar establint els centres de poder senyorial al voltant dels castells. La segona part, més vivencial, consistirà a **representar de manera teatralitzada el ritus d'infuement** amb els personatges que van formar senyories com el de Concabella. Cada nen i nena representarà un personatge, disfressat amb algun element representatiu. Acabarem la visita parlant de les funcions dels castells i la seva evolució fins als nostres dies. Per acabar l'activitat farem una **gimcana**: els dos equips hauran de superar diverses **proves i jocs per arribar a aconseguir la bandera del bàndol contrari**. La gimcana es realitzarà a l'exterior si les condicions meteorològiques ho permeten (Castell Molí de Ratera, poble de Concabella, etc.).

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

EL POBLE MEDIEVAL

Visita i taller: maqueta d'un poble medieval

Descobrirem **com era un poble medieval**: un castell coronant un turó i al seu voltant carrers i cases emmurallats. Coneixerem els que vivien dins i fora del castell i a què es dedicaven els uns i els altres. Ens farem una idea del paisatge que tenien, què menjaven i com es divertien. Per acabar farem una **maqueta** d'un poble medieval amb tots els detalls.

Objectius

- * Comprendre els trets definitoris del feudalisme com a sistema d'organització social, polític i econòmic al voltant del castell.
- * Conèixer els estaments socials medievals: els pagesos, els nobles, els cavallers, els artesans i el clergat i reconèixer diferències i semblances amb la societat actual.
- * Observar l'evolució dels castells des dels seus inicis fins a l'època actual en relació amb la seva funció en cada moment històric.
- * Reconèixer en el medi natural, social i cultural els canvis i les oportunitats relacionats amb el pas del temps, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i durada, i aplicar aquests conceptes en la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.
- * Explorar, conèixer i experimentar les possibilitats artístiques a través de l'expressió plàstica i altres tipus de llenguatges per a la realització de projectes expressius i creatius.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers l'espai interpretatiu.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió on descobrirem **petites històries, llegendes i relats**. Començarem el recorregut parlant de la línia del temps i l'època medieval. Ens centrarem fer-nos una imatge de com era **un poble medieval**. Partint del **castell com a centre de poder**, veurem com s'estructurava el poble al seu voltant i com s'hi vinculaven els diferents estrats socials. Caracteritzarem, a través d'il·lustracions que penjarem en un mural, els **edificis (castell, església, molí, cases, tallers d'oficis, muralles) i les persones característiques de cada estrat (senyors del castell, clergues, cavallers, artesans i pagesos)**. Acabarem la visita veient com han evolucionat els pobles des de llavors fins ara, quines coses en conservem i quines no. Després anirem a la sala d'activitats educatives, on farem **una maqueta entre tots i totes per representar els elements del poble medieval** que hem treballat durant la visita.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

BANDOLERS A LA VISTA!

Visita i joc de rol dels bandolers

Descobrirem la **història i l'evolució dels Castells del Sió**, des del seu naixement fins a la seva decadència i coneixerem uns personatges perillosos de la crisi del món agrari: **els bandolers** Perot Rocaguinarda, el Negre d'Alta-Riba i Bord Sacirera sembraven el terror per la Segarra assaltant i robant! Recrearem l'ambient d'aquella època amb un **joc de rol** on els nens i nenes en seran els protagonistes.

Objectius

- * Conèixer l'evolució dels castells des dels seus inicis fins a l'època actual en relació amb la seva funció en cada moment històric.
- * Comprendre els trets definitoris del feudalisme com a sistema d'organització social, polític i econòmic al voltant del castell.
- * Posar l'accent en l'època de crisi i inseguretat del món agrari en què van sorgir les figures dels bandolers i conèixer quin paper van tenir aquests personatges de la nostra història.
- * Reconèixer en el medi natural, social i cultural els canvis i les oportunitats relacionats amb el pas del temps i aplicar aquests conceptes a la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.
- * Desenvolupar la competència comunicativa oral i explorar les possibilitats i els recursos expressius del propi cos per comunicar sensacions, emocions i idees.
- * Representar i evocar aspectes de la realitat viscuda, coneguda o imaginada i expressar-los mitjançant les possibilitats simbòliques que els ofereix el joc i altres formes de representació participant en dinàmiques de grup.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió i contarem **llegendes i relats**. Començarem el recorregut parlant de la línia del temps i l'època medieval. Ens centrarem a fer-nos una idea de **com es van crear i com han anat evolucionant els Castells del Sió**, des de l'edat mitjana fins a l'època moderna. N'estudiarem **l'estructura, veurem les tècniques constructives i les tipologies** de castells segons les funcions que van tenir: torres de guaita, castells gòtics, castells palau i cases fortes. Finalment ens entretindrem a **recrear l'època d'inseguretat en que van ser protagonistes els bandolers** i explicarem la història d'alguns que van tenir vinculació amb aquest territori. Finalment, farem un **joc de rol**: cada nen i nena representarà un personatge de la societat moderna de l'època del bandolerisme i perseguirà el seu objectiu seguint les consignes del seu rol.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

PAGESOS I SENYORS

Visita i taller de cereals

A l'edat mitjana, **els senyors manaven i els pagesos treballaven**: cultivaven la terra, cuidaven els animals i, damunt, havien de donar als senyors una part de la collita! Jugarem a ser pagesos o senyors i després parlarem de **com treballaven els pagesos de la Segarra medieval**: quins cereals i llegums sembraven, com feien la farina i el pa. Finalment, podrem veure i experimentar com ho fan els pagesos, fariners i forners d'avui. Aquesta activitat compta amb la col·laboració de **Sikarra Nostra**, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.

Objectius

- * Comprendre els trets definitoris del feudalisme com a sistema d'organització social, polític i econòmic al voltant del castell.
- * Conèixer els estaments socials medievals i especialment el paper de l'agricultura i la pagesia en contraposició amb el paper dels senyors.
- * Observar l'evolució dels castells des dels seus inicis fins a l'època actual en relació amb la seva funció en cada moment històric.
- * Identificar els principals elements de l'entorn natural, social i cultural; analitzar la seva organització, les seves característiques i interaccions i aplicar aquesta anàlisi a diferents escales espaials i temporals.
- * Planificar i realitzar projectes i aparells senzills per analitzar les propietats dels materials, les eines i les màquines que hi intervenen, tot valorant la contribució de la ciència i la tècnica en la millora de les condicions de vida de les persones.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorant el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers l'espai interpretatiu i els recursos utilitzats en les activitats.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió, on descobrirem **petites històries, llegendes i relats**. Començarem el recorregut parlant de la línia del temps i l'època medieval, ens centrarem a fer-nos una imatge de com funcionava la societat medieval i farem referència a **la importància del blat i les bones collites**. Destacarem com vivien i treballaven els pagesos sota el domini dels senyors feudals a través d'un joc. També veurem **la importància del riu Sió** com a força motora dels molins per fer la farina i com amb la farina s'elaborava el pa. Tot seguit, **farem el paral·lelisme amb l'actualitat, veurem semblances i diferències** i observarem de primera mà els cereals que avui en dia són protagonistes del paisatge de la Segarra a través d'un **taller**, en què experimentarem amb la sembra, aprendrem a fer germinats per a les amanides i construirem un germinador.

Es pot completar la visita amb una **sortida** per descobrir de prop el riu Sió i com s'aprofitava el curs de l'aigua per als molins fariners.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

CASTELL + CASTELL

Visites guiades: Centre d'Interpretació i un altre castell de la Segarra

Començarem al Centre d'Interpretació dels Castells del Sió amb un **viatge guiat per la història medieval** d'aquesta contrada i veurem **l'evolució dels seus castells** durant l'època moderna i fins a l'actualitat. Després mirarem i comentarem amb els nens i nenes l'audiovisual sobre la vida als castells. En acabat, anirem a visitar un altre castell de la Segarra: **el castell de les Pallargues, el de les Sitges, el de Florejacs o el de Vicfred o bé la vila closa de Montfalcó Murallat.**

Objectius

- * Comprendre els trets definitoris del feudalisme com a sistema d'organització social, polític i econòmic al voltant del castell.
- * Conèixer l'evolució dels castells des dels seus inicis fins a l'època actual en relació amb la seva funció en cada moment històric.
- * Reconèixer en el medi natural, social i cultural els canvis i les oportunitats relacionats amb el pas del temps, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i durada, i aplicar aquests conceptes la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.
- * Analitzar i valorar críticament la intervenció humana en l'entorn i el seu impacte al llarg del temps per poder adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuació en la protecció i millora del patrimoni històric i cultural.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers els espais on es desenvolupen les activitats.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Castells del Sió d'una manera amena i divertida a través **d'explicacions, preguntes, relats i llegendes**. Començarem el recorregut parlant de la **línia del temps i l'època medieval**. Després ens situarem en l'àmbit geogràfic de les ribes del Sió, en aquest tram de la Marca Hispànica, per reconèixer-hi els bàndols enfrontats a banda i banda de la frontera: **els feudals i els andalusins**. Parlarem **dels castells com a element central del poder i la vida dels pobles** de l'edat mitjana. En veurem els tipus i seguirem **l'evolució en el temps fins a l'època moderna** des de l'esplendor fins a la crisi del camp català, on inicia la seva decadència. Amb l'audiovisual *La vida al castell* podrem imaginar-nos com vivien els senyors i senyores dels castells i coneixerem els usos de les diferents estances. Per finalitzar, farem una **visita guiada per l'interior d'un castell de la Segarra o bé per la vila closa de Montfalcó Murallat**.

LLOC: Castell de Concabella + un altre castell de la Segarra a escollir
DURADA: 4 hores
PREU: 7 € per alumne / 140 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

INFANTIL i PRIMÀRIA

EL PIU NO SAP VOLAR

Visita i taller d'ocells

El Piu és una cria de sisó que té por de volar. L'ajudarem a aprendre'n! Coneixerem a partir del conte que hi ha molts tipus d'ocells depenent de l'entorn on ens trobem. Tot seguit farem un taller on descobrirem els colors, les mides i els cants de quatre ocells molt especials que viuen als secans: El sisó, el xoriguer petit, l'esparver cendrós i el gaig blau.

Objectius

- * Desenvolupar la **significació i la funció simbòlica**: A través del conte introduïrem als més petits les nocions de paisatge i hàbitat i aprendrem a diferenciar tipus d'ocells. Encara que no els tinguem davant, els podem evocar a través de la imaginació i les fotografies.
- * Exploració guiada d'elements naturals a través de l'**observació i la representació**: Descobrir i interpretar els diferents tipus d'ocells a través de materials, objectes i sons que poden explorar sensorialment, experimentar creativament en la seva representació i construir significats al seu voltant.
- * Desenvolupament de les **capacitats motrius, de percepció i creatives**: A través de la manipulació de materials (pintures, paper, colors, fotografies, plomes) treballarem la coordinació mà i ull dels infants i les capacitats creatives de representació de les seves percepcions mitjançant elements plàstics.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida, on coneixerem, a través del conte, les característiques que fan d'aquest paisatge un hàbitat idoni per a les aus estèpiques i introduïrem la importància de la seva conservació. Posteriorment, farem un taller en el qual identificarem quatre tipus d'ocells: el sisó, l'esparver cendrós, el xoriguer petit i el gaig Blau. Reconeixem els seus colors, ens pintarem la cara dels colors del nostre ocell i ens farem unes ales. Sabrem per què és tan especial i diferent cada ocell: els ous que pon, on els pon, si volen cap a un altre país o es queden, etc.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

INFANTIL i PRIMÀRIA

L'ARUTAN VOL TORNAR A CASA

Visita i taller sensorial de natura (toca-toca)

*L'Arutan és un nen que ha perdut la memòria i no sap tornar a casa. L'ajudarem a recordar! Descobrirem a partir del conte els diferents **elements de la natura que podem trobar als paisatges dels secans** i per què és important protegir-los. Després farem un taller sensorial per descobrir a través del tacte els elements que hem treballat i, finalment, farem un mural collage del paisatge entre totes i tots.*

Objectius

- * Desenvolupar la **significació i la funció simbòlica**: A través del conte introduïrem als més petits les nocions de paisatge i hàbitat i aprendrem a diferenciar tipus d'ocells. Encara que no els tinguem davant els podem evocar a través de la imaginació i les fotografies.
- * Explorar elements naturals mitjançant la **percepció i la identificació**: Explorar sensorialment amb el tacte, descobrir i interpretar els diferents tipus de materials i objectes sense veure'ls, només tocant-los. Aquesta identificació, juntament amb els altres elements treballats, facilitarà la representació que el nen es farà del paisatge a través de les seves percepcions vivencials.
- * Desenvolupament de les **capacitats motrius, creatives i representatives dels infants**: Es farà, recollint els elements treballats (conte, toca-toca, espais de l'activitat) una experimentació creativa al voltant de la representació de les seves percepcions i records i construcció de significats sobre el paisatge a través de la manipulació de materials i tècniques diverses (pintures, papers, colors, fotografies, plomes, fulles, terra) mitjançant les quals reforçaran la seva motricitat i coordinació.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida, on coneixerem, gràcies al conte, les **característiques que fan d'aquest paisatge un hàbitat idoni per a les aus estèpiques** i introduïrem la importància de la seva conservació. Posteriorment, impartirem un **taller sensorial en què, a través del tacte, descobrirem dins de caps els elements naturals que conformen el paisatge**. Finalment, conclourem el treball fer amb la creació d'un **mural collage**.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

PRIMÀRIA

PROJECTE DE LES CAIXES NIU

Taller d'elaboració de caixes + visites de seguiment

*La mallerenga és un dels ocells insectívors més comuns dels boscos mediterranis. Durant la primavera, la seva nidificació depèn de l'existència de forats als arbres, que moltes vegades són escassos, donada la joventut de molts boscos, amb pocs arbres vells. La col·locació de **caixes niu de fusta, fetes a mida per a ells, ajuda en gran manera a la seva reproducció en boscos joves i jardins. Construïrem nosaltres mateixos les caixes niu, anirem a penjar-les als arbres i en podrem fer el seguiment per veure com nien i crien.** Aquesta activitat compta amb la col·laboració de **Sikarra Nostra**, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.*

Objectius

- * Identificar, conèixer i valorar els valors naturals i culturals dels secans de Lleida i saber reconèixer el paper de l'agricultura i la ramaderia en la conformació d'aquests ecosistemes particulars.
- * Reconèixer i valorar críticament la intervenció humana en el medi i el seu impacte al llarg del temps i adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuació en la protecció i millora del medi ambient.
- * Aprendre a identificar, observar i obtenir informació sobre on, quan i com crien els ocells.
- * Participar en l'elaboració, realització i avaluació de projectes relacionats amb aspectes rellevants de l'entorn natural i la seva conservació.
- * Reconèixer en el medi natural, social i cultural els canvis i les oportunitats relacionats amb el pas del temps, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i durada, i aplicar aquests conceptes en la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers els espais on es desenvolupen les activitats.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida, on coneixerem, a través de l'explicació i el conte, les característiques que fan d'aquest paisatge un **hàbitat idoni per a les aus estèpiques**. Aprendre a identificar-les i introduïrem la importància de la seva conservació. Posteriorment, farem un taller de **construcció de caixes niu de fusta i les anirem a penjar als arbres**. Aquesta activitat és molt recomanable complementar-la amb tres sessions de seguiment de les caixes niu per observar el provés de nidificació i cria dels ocells/moixons durant la primavera, entre finals de març i principis de juny. Les sessions de seguiment s'integraran al **Projecte NIUS** de l'Institut Català d'Ornitologia (<http://www.nius.cat/>).

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 3 hores (1r taller) + 3 visites de seguiment de 2 hores
PREU: 5 € per alumne / 100 € (menys de 20 alumnes) – 1r taller
6 € per alumne / 120 € (menys de 20 alumnes) – visites de seguiment

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

TALLERS DE MANUALITATS I NATURA

Visita educativa + taller a escollir

Descobrirem **el paisatge dels secans i els seus habitants**. Ens els mirarem amb uns altres ulls, els compararem amb altres paisatges que coneixem i, a través del joc, aprendrem a **identificar els animals i plantes que hi viuen i veurem com podem ajudar a protegir-los**. Després podrem escollir **un taller de manualitats i natura** per aprendre a estimar encara més la bellesa dels secans i del nostre entorn.

Objectius

- * Identificar, conèixer i valorar les característiques naturals i culturals dels secans de Lleida i saber reconèixer el paper de l'agricultura i la ramaderia en la conformació d'aquests ecosistemes particulars.
- * Reconèixer i valorar críticament la intervenció humana en el medi i el seu impacte al llarg del temps i adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuació en la protecció i millora del medi ambient.
- * Explorar, conèixer i experimentar les possibilitats que ofereix l'experiència artística a través de l'expressió plàstica i altres tipus de llenguatges per a la realització de projectes expressius i creatius.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers l'espai interpretatiu.

Què farem?

Visitarem el centre d'interpretació dels Secans de Lleida on coneixerem, a través de l'explicació, el conte i el joc, les característiques que fan d'aquest paisatge un hàbitat idoni per les aus estèpiques i introduïrem la importància de la seva conservació. Posteriorment farem un taller de manualitats i natura a escollir:

- * **Les pedres viatgeres:** pintarem en una pedra un element natural dels secans, viatjarà amb nosaltres, als paisatges i llocs que ens agradaria cuidar i preservar. Farem fotos i les penjarem en un web/bloc. Projecte de natura (cicle superior de Primària).
- * **Mòbil dels ocells:** realitzarem un mòbil amb dibuixos fets per nosaltres i elements naturals que representaran els ocells dels secans, els seus ous, niu, el seu menjar, etc. Utilitzarem elements naturals com poden ser tronquets, herbes, plomes, pedretes, etc.
- * **Mural collage:** representarem, entre tot el grup o en petits grups, el paisatge dels secans. Ho farem amb pintura o dibuixos de les mans i els peus. Ho complementarem amb imatges, papers, retalls de roba, etc.
- * **El paisatge dins d'una capsca:** cada nen/a durà una capsca de sabates, on crearem tot un ecosistema de secà: sembrats, arbres de marge, ocells, mamífers, insectes, plantes i també les persones.
- * **Aquarel·la:** dibuixarem i pintarem les aus més característiques dels secans tot introduint-nos en les bases d'aquesta tècnica plàstica.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

INFANTIL i PRIMÀRIA

RUTES DE DESCOBRIMENT DELS SECANS DE LLEIDA

Visita i ruta a la natura

Al Centre d'Interpretació dels Secans de Lleida coneixerem **per què són tan especials aquests paisatges**: els habiten uns ocells únics! Descobrirem quins són! Aprendre que la natura és fràgil i que les persones podem fer moltes coses per protegir-la. Després **farem una excursió per l'entorn del Castell de Concabella**, fins a una de les peixeres que poblen el curs del Sió i, pas a pas, amb tots els sentits, anirem descobrint els secrets naturals dels secans de Lleida. Aquesta activitat compta amb la col·laboració de **Sikarra Nostra**, agrobotiga i centre d'interpretació de la Segarra.

Objectius

- * Identificar, conèixer i valorar els trets naturals i culturals dels Secans de Lleida i saber reconèixer el paper de l'agricultura i la ramaderia en la conformació d'aquests ecosistemes particulars.
- * Reconèixer i valorar críticament la intervenció humana en el medi i el seu impacte al llarg del temps i adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuació en la protecció i millora del medi ambient.
- * Conèixer en el medi natural, social i cultural els canvis i les oportunitats relacionats amb el pas del temps, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i durada, i aplicar aquests conceptes en la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.
- * Promoure la curiositat i l'estima vers la descoberta de l'entorn natural i valorar-ne les particularitats, les diferències i les semblances amb altres hàbitats.
- * Aprendre a observar de manera respectuosa la diversitat d'elements i fenòmens presents en l'entorn natural i relacionar-los amb altres coneixements previs.
- * Participar activament en les propostes de l'activitat, valorar el diàleg i el treball en grup i mantenir una actitud de respecte vers l'espai interpretatiu i els entorns naturals que es visitin.

Què farem?

Visitarem el Centre d'Interpretació dels secans de Lleida, on coneixerem, a través de **l'explicació, el conte i el joc**, les característiques que fan d'aquest paisatge un hàbitat idoni per a les aus estèpiques i introduïrem la importància de la seva conservació. Després **sortirem a la natura per viure-la de primera mà i amb tots els sentits**: farem una petita ruta, on anirem descobrint la flora i la fauna, els marges i les cabanes, les peixeres, els sembrats, el riu, etc. Aprendre a fer una mirada al gran paisatge que s'estén ample en l'horitzó dels plans del Sió i a observar-ne detingudament els petits elements. Veurem, en l'excursió, els dos tipus d'ecosistemes que hi conviuen: els secans i les ribes del riu Sió. Cada època de l'any ens brindarà l'oportunitat de fer una descoberta diferent i única.

LLOC: Castell de Concabella
DURADA: 2 hores
PREU: 3 € per alumne / 60 € (menys de 20 alumnes)

INFORMACIÓ I RESERVES
973 554 151 / 973 531 300 – (Aina) acastellort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat

Observacions

- **RESERVES:** 973 554 151 / 973 53 13 00 – castelldeconcabella@gmail.com / acastelltort@ccsegarra.cat (Aina). Les activitats s'han de reservar amb la màxima anticipació possible. Informeu-nos a l'hora de reservar del dia i l'hora, del nombre de participants i de quants acompanyants vindreu.
- **GRUPS:** Es prioritzarà fer les activitats en grups d'entre deu i quinze nens i nens. Si els grups son més grans es dividiran i començaran les activitats en diferent ordre.
- **ADAPTACIONS:** Oferim propostes adaptades a les vostres necessitats i podeu escollir la combinació de diferents activitats durant tot un dia per poder visitar i aprendre al voltant dels dos àmbits: els castells del Sió i els secans de Lleida.
- **TREBALL A L'AULA:** Algunes de les activitats proposades es poden complementar amb treball previ i posterior a l'aula, consulteu-nos.
- **COST:** Els costos de les activitats són en concepte de materials i monitoratge. Es pot pagar el preu total al mateix Castell de Concabella en metàl·lic o bé mitjançant transferència bancària.
- **TRANSPORT:** El centre escolar es fa càrrec del transport fins a Concabella.
- **MANUALITATS:** Per a les activitats en què es facin manualitats recomanem que els nens i nenes portin una capsa de sabates per endur-se els treballs i per a activitats que impliquin treballs amb pintura els nens i nenes han de dur una bata.
- **ACTIVITATS A L'AIRE LLIURE:** Sempre que sigui possible per les condicions meteorològiques, es podran realitzar activitats a l'aire lliure, en espais que puguin complementar l'aprenentatge sobre els àmbits treballats, com per exemple la font de la Puda, la peixera de Ratera o l'exterior del Castell Molí de Ratera.

INFORMACIÓ I RESERVES

973 554 151 – 973 531 300 (Aina) acastelltort@ccsegarra.cat
castelldeconcabella@gmail.com www.concabella.cat